

- високим настригом вовни. Барани-плідники мають живу масу 111,3 кг, а настриг вовни 9,1 кг, митої 5,6 кг, довжина вовни 13 см, у маток відповідно – 56,6; 5,0; 3,0 і 10 см. Барани і матки цієї лінії перевершують стандарт за живою масою на 9-27%, за настригом митої вовни на 27-45%, за довжиною вовни – на 18-30%.

Лінія №884 різко відрізняється від інших ліній пружністю вовни в поєднанні з високими живою масою і настригом довгої вовни. Жива маса баранів цієї лінії 110,7 кг, настриг вовни 9,1 кг, митої – 5,4 кг, довжина вовни 13,3 см, маток відповідно 55,8 кг; 5,2 кг; 3,2 кг і 9,8 см. Тварини лінії перевершують стандарт за живою масою – барани на 26%, матки на 44%, за настригом вовни відповідно на 23%, за довжиною на 15-23%.

Тварини всіх ліній характеризуються наявністю жиропоту з хорошими захистними функціями.

УДК 636.12.081.14/082.32

Є.І.ФЕДОРОВИЧ

ЕКСТЕР'ЄРНО-КОНСТИТУЦІЙНІ ТА БІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ВИСОКОПРОДУКТИВНИХ КОРІВ ЧОРНО-РЯБОЇ ХУДОБИ ЗАХІДНОГО РЕГІОНУ УКРАЇНИ

Інститут розведення і генетики тварин УААН

Дослідження проведені в племзаводі "Правда" Львівської області, де вивчення особливостей екстер'єру та розвитку вим'я проводили на 300 високопродуктивних коровах.

В результаті проведених досліджень встановлено, що корови по першій лактації мали живу масу $494 \pm 4,16$ кг, другій – $532 \pm 4,72$ і третій $575 \pm 6,60$ кг. Жива маса корів-первісток становила 86,0 % і по другій лактації 92,5 % від живої маси корів по третій лактації. Аналіз показує, що жива маса корів знаходилася в оптимальних варіаціях. Дослідженнями встановлено, що найвищий надій був у тварин чорно-рябої породи живою масою 550 кг. Вік першого парування корів становив $18,87 \pm 0,21$ місяці, а першого отелення – $27,98 \pm 0,20$ місяці. Оптимальна жива маса і високий генетичний потенціал забезпечили отримання високої молочної продуктивності. Надій корів по першій лактації становив 5508 ± 83 кг, другій – 5984 ± 128 , третій – 6730 ± 141 і по найвищій лактації 6973 ± 118 кг. Надій корів по першій лактації становив 81,81 % і по другій – 88,92% від надою по третій лактації, а від надою по найвищій він становив по першій лактації 78,99%, по другій – 85,82 і по третій лактації – 96,52%. Ці дані підтверджують те, що високопродуктивні корови чорно-рябої породи західного регіону України вже в ранньому віці досягають високої молочної продуктивності. Необхідно відмітити, що у основної маси корів показники найвищої лактації досягаються між другою та третьою лактацією. В середньому цей показник становив 2,62 лактації. Показники молочної продуктивності за вищу лактацію дають можливість виявити генетичний потенціал корів. За вмістом жиру в молоці в середньому по першій лактації корови мали $4,08 \pm 0,02$ %, другій – $4,26 \pm 0,03$, третій – $4,21 \pm 0,03$ і

по вищій лактації – $4,22 \pm 0,03\%$, а за виходом молочного жиру – відповідно $224,0 \pm 3,34$ кг, $254,0 \pm 5,24$, $282,0 \pm 5,72$ і $293,3 \pm 5,27$ кг. Повновікові корови в середньому за лактацію мали в молоці $12,69 \pm 0,04\%$ сухих речовин, $8,56 \pm 0,02$ сухого знежиреного молочного залишку, $3,45 \pm 0,01\%$ білка, в тому числі $2,79 \pm 0,04$ казеїна і $0,66 \pm 0,04\%$ білків сироватки.

Поряд з високою племінною цінністю за молочною продуктивністю високопродуктивні корови чорно-рябої худоби західного регіону України були великого розміру. Висота в холці становила $133,96$ см, в спині – $133,21$, попереку – $135,14$, в крижах – $136,13$ і кульшах – $134,14$ см. Висотні проміри та індекси перерослості, провислості говорять про те, що корови мали рівну спину, добре розвинену грудну клітину. Глибина грудей склала $75,39$ см і ширина грудей $47,71$ см, грудний і тазогрудний індекси були відповідно $63,28$ і $90,70\%$.

Важливим аспектом у селекційній роботі є лінійна оцінка молочної залози. Корови мали добре розвинуте вим'я: обхват вим'я складав $121,9$ см, довжина – $38,10$ і ширина – $28,9$ см. У високопродуктивних корів ванноподібна форма молочної залози становила $28,4\%$ і чашеподібної – $68,4\%$.

Таким чином, високопродуктивні корови чорно-рябої худоби західного регіону України об'ємні, крупні, мають розтягнутий пропорційно розвинутий тулуб, з глибокими середньої ширини грудьми, широким попереком, спиною та крижами, мають добре виражений тип, об'ємну, добре розвинену молочну залозу.

В сироватці крові високопродуктивних тварин на другому-третьому місяці лактації було загального білка $83,12 \pm 0,99$ г/л, активність аланін-амінатрансферази $44,59 \pm 0,9$ од/мл, аспартат-амінотрансферази $46,99 \pm 1,70$, вміст загальних сульфгідрильних груп $77,95 \pm 4,3$ мг/л, залишкових – $15,78 \pm 0,66$ мг/л і білкових – $7,50 \pm 0,51$ мг/л, на 5-6 місяці – відповідно $86,73 \pm 0,82$, $43,79 \pm 0,52$, $54,62 \pm 0,27$, $61,88 \pm 1,08$, $18,63 \pm 0,30$ і $5,00 \pm 0,09$, на 8-9 місяці лактації відповідно $85,07 \pm 1,09$; $42,37 \pm 1,05$; $47,64 \pm 0,83$; $54,47 \pm 0,73$; $14,54 \pm 0,29$ і $4,71 \pm 0,10$ і в середньому за лактацію – відповідно $84,99 \pm 0,57$ г/л, $43,58 \pm 0,50$ од/мл, $49,72 \pm 0,72$ од/мл, $64,77 \pm 1,78$ мг/л, $16,32 \pm 0,31$ мг/л і $5,74 \pm 0,21$ мг/л.

Результатами досліджень встановлено, що між надоем молока та вмістом загального білка, активністю АСТ і АЛТ, вмістом сульфгідрильних груп крові існує висока позитивна кореляція.

УДК 636.12.088.31

О.Г.ФУРМАНЮК, Й.З.СІРАЦЬКИЙ, В.В.МЕРКУШИН

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ М'ЯСНОЇ ПРОДУКТИВНОСТІ У ХУДОБИ ЧОРНО-РЯБОЇ ПОРОДИ РІЗНОЇ СЕЛЕКЦІЇ

Інститут розведення і генетики тварин УААН

Програма якісного перетворення чорно-рябої породи передбачає широке використання у селекційній роботі світового генофонду чорно-рябої худоби, а так як виробництво яловичини за рахунок забою тварин молочного та